

ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ PLC (PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY)

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คุณภาพครู ควรเป็นอย่างไร ?

- CORE COMPETENCIES
- JOB COMPETENCIES
- IDENTITY (SPECIFIC) COMPETENCIES

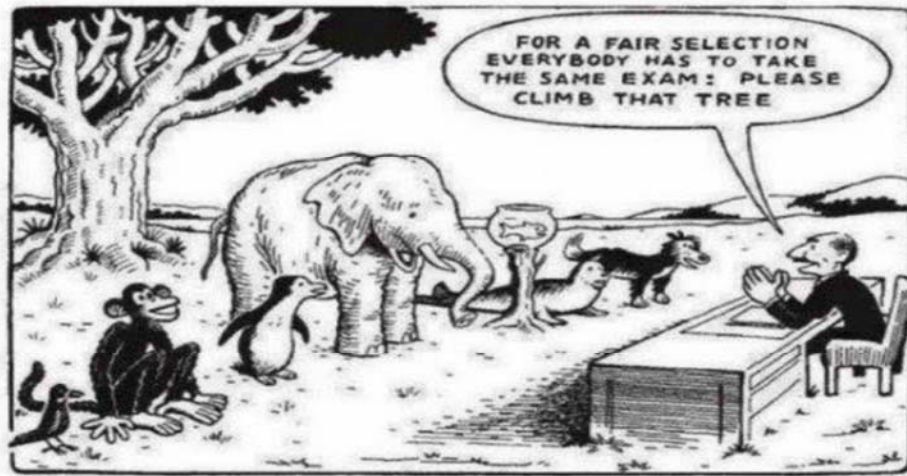
กระบวนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ผ่านมา

- TRAINING /WORKSHOP (HOTEL BASE)

ONE SIZE FITS ALL

ความแตกต่างระหว่างบุคคลตามบริบทของนักเรียน

Our Education System

ความแตกต่างระหว่างห้องเรียน

ความแตกต่างระหว่างโรงเรียน

ความแตกต่างระหว่างชุมชน/สังคม

ปัญหาเดียวกันแต่การแก้ปัญหาต่างกัน

- ความแตกต่างระหว่างบุคคลตามบริบทของนักเรียน
- ความแตกต่างระหว่างห้องเรียน
- ความแตกต่างระหว่างโรงเรียน
- ความแตกต่างแตกต่างสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

กระบวนการจัดการเรียนรู้
ในชั้นเรียนที่เปลี่ยนไป
กับ
การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

หลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21

- เปลี่ยนจากการเน้นเนื้อหาวิชาเป็นการเรียนรู้จากการทำงาน เน้นการคิด
- เปลี่ยนจากการสอนแบบบรรยายเป็นรายบุคคลเป็นการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนแบบรวมกลุ่มร่วมพลัง
- เปลี่ยนจากการสอนเป็นการเรียนรู้

วิชาชีพรู มิใช่การสอน
แต่เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน
โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
ประกอบด้วยชุมชนครู ชุมชนนักเรียน
ชุมชนผู้ปกครอง

ปรัชญาของชุมชนแห่งการเรียนรู้

1. ความเป็นสาธารณะ (PUBLIC PHILOSOPHY)
2. ความเป็นประชาธิปไตย (DEMOCRATIC PHILOSOPHY)
3. ความเป็นเลิศ (PHILOSOPHY) OF EXCELLENCE)

ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ PLC (PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY)

- การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน LS (LESSON STUDY)
- ชุมชนการเรียนรู้โดยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน LSLC (LESSON STUDY FOR LEARNING COMMUNITY)

ระบบ/หัวใจของชุมชนแห่งการเรียนรู้

1. การทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมใจ รวมพลังกัน(COLLABORATIVE LEARNING)
2. การอยู่ร่วมกันฉันท์มิตรและการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน(COLLEGIALITY)
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง(LEARNING PARTICIPATION)

- สนทนา ปฏิสัมพันธ์ การรับฟังซึ่งกันภายในชุมชนและระหว่างชุมชน

กระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน LS (LESSON STUDY)

1. ร่วมกันวางแผนบทเรียน
2. นำบทเรียนไปสอนในห้องเรียน
3. อภิปรายสะท้อนคิดเกี่ยวกับบทเรียนนั้น
4. แก้ไข ปรับปรุงบทเรียนจากผลการสะท้อนคิด
5. สอนบทเรียนที่แก้ไขใหม่และเผยแพร่บทเรียน

ปัญหาของ LS (การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน)

- **เน้นวิชาใดวิชาหนึ่ง** ครูสนใจที่เนื้อหาวิชามากกว่าการเรียนรู้ของนักเรียน
- **ครูทุ่มเทกับการศึกษาหลักสูตร เตรียมการสอน** มากกว่าสอนจริง
- **การสังเกตการสอนและสะท้อนคิดทำไม่บ่อยครั้ง**
สองสามครั้ง ไม่เป็นนิสัย ไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

MANABU SATO

- การพัฒนาบทเรียนร่วมกันไม่ช่วยให้ครูพัฒนาได้มากเท่าที่ควร
จึงควรเปลี่ยนแปลงทั้งโรงเรียน
- เป็นการเปลี่ยนแปลงจากภายใน
- การสังเกตการสอนและการสะท้อนคิดไม่ควรน้อยกว่า 30
ครั้ง/ปี จึงจะปฏิบัติเป็นนิสัยได้

พัฒนาให้โรงเรียนเป็นหน่วยพัฒนาตนเอง
(SELF-DEVELOPMENT UNIT)
ด้วยการสร้างชุมชน นักปฏิบัติ
(COMMUNITY OF PRACTICE)

LSLC (LESSON STUDY FOR LEARNING COMMUNITY)

- ครูทำงานร่วมกันทั้งกลุ่ม ทั้งระดับชั้น
- ควรจับกลุ่มระดับชั้นเดียวกัน สังเกตเด็กกลุ่มเดียวกัน
- มีการสังเกตการสอนสะท้อนคิดเป็นหลัก สนทนา พบปะพูดคุย
- การสังเกตการสอนสะท้อนคิดบ่อยครั้งอย่างน้อยสองสัปดาห์/ครั้ง
- เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนด้วย

LSLC (LESSON STUDY FOR LEARNING COMMUNITY)

•LSLC จึงมิใช่เป็นเพียงเรื่องการสอนเท่านั้น

แต่

เป็นการพัฒนาร่วมกันอย่างมีชีวิตชีวาของครู
นักเรียน โรงเรียนและสังคม

รูปแบบของ LSLC

1. ศึกษาความต้องการของเด็กและสังคม
2. พัฒนาหลักสูตรและบทเรียนร่วมกันที่เหมาะสมกับเด็ก
3. ปฏิบัติการสอนอย่างเอื้ออาทร
4. สังเกตการสอนและการสะท้อนคิด สนทนาของกลุ่มครู

วิสัยทัศน์ของ LSLC

เด็กมีคุณภาพในการเรียนรู้

ครูเติบโตในวิชาชีพ

การพัฒนาครูเน้นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
(CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT)

- ช่วงการพัฒนาระยะเป็นนักศึกษาฝึกหัดครู (PROSPECTIVE TEACHERS)
- ช่วงระยะเวลาการเริ่มเป็นครูใหม่/ครูผู้ช่วย (BEGINNER TEACHERS)
- ช่วงระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ครูประจำการ (IN-SERVICE TEACHERS)
- ช่วงระยะเวลาการเป็นครูอาวุโส (SENIOR TEACHERS)

การพัฒนาครู

ต้องเปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสเลือกประเด็นที่ตนเองมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไข พัฒนาตามบริบทของแต่ละคน

การพัฒนาครูจะต้องเปลี่ยนจากการฝึกรูปแบบ(Training mode)เป็นการทำให้ครูเกิด การเรียนรู้ร่วมกัน(Learning model)

การพัฒนาครูจะต้องเน้นและปรับเปลี่ยนเป็นการพัฒนาที่เกิดจากการร่วมมือกันระหว่างครูกับเพื่อนครูหรือครูกับผู้เชี่ยวชาญ

การพัฒนาครูจะต้องเน้นและปรับเปลี่ยนเป็นการพัฒนาที่เน้นการประเมินผลการแสดงออกจริงของครู

(PERFORMANCE)

การลงมือปฏิบัติการในสถานการณ์จริง เป็นหนทางแห่งการเรียนรู้ที่มีความหมาย

What is a Professional Learning Community?

“A Professional Learning Community is a group of educators committed to working collaboratively in ongoing processes of collective inquiry and action research in order to achieve better results for the students they serve. PLCs operate under the assumption that the key to improved learning for students is continuous, job-embedded learning for educators.”

-DuFour, et. al, 2006

PLC

หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร โดยมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมายและภารกิจร่วมกัน ทำงานร่วมกันแบบทีม มีผู้บริหารดูแล สนับสนุน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพของตนเอง สู่ คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีความสุขจากการทำงาน ร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้

หลักการของ PLC

- (๑) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (SHARED VALUES AND NORMS)
- (๒) การมีเป้าหมายร่วมกันคือการเรียนรู้ของผู้เรียน (FOCUS ON STUDENT LEARNING)
- (๓) การร่วมมือร่วมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ (COLLABORATION)
- (๔) การได้รับการแนะนำ ดูแลจากผู้เชี่ยวชาญ (EXPERT ADVICE AND STUDY VISIT)
- (๕) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (REFLECTION DIALOGUE)

กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

1. สร้างทีม((TEAM/BUDDY)

- อย่างน้อย ๒ คน ขึ้นไป
- ครูกลุ่มสาระเดียวกัน **ระดับชั้นเดียวกัน** (คณะ
ระดับ คณะสาระ คณะสาระและระดับ ครูทั้ง
โรงเรียน)

ทีมงาน PLC

การจัดทีมที่ดี ควรจะเป็นทีมที่มีความเข้าใจกัน เชื่อมั่น
ศรัทธาผูกพัน ร่วมมือ เป็นกัลยาณมิตรกัน ให้เกียรติกัน
มีความมุ่งมั่นและความเชื่อใฝ่ใฝ่เคียงกัน

2. กำหนดประเด็นเป้าหมายในการพัฒนา (SHARE VISION)

- วิเคราะห์ผู้เรียน (ANALYZE STUDENT LEARNING)
เพื่อแก้ปัญหา / พัฒนา
- ด้านผลการเรียน
- ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ประเด็นการพัฒนาที่แตกต่างกัน

- การปลูกฝังเรื่องการออมให้กับนักเรียน
- นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้
- นักเรียนขาดทักษะกระบวนการคิด
- นักเรียนขาดจิตสำนึกสาธารณะ
- นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3. วางแผน(PLAN LESSON) ออกแบบการจัดการเรียนรู้ หรือ กิจกรรมการพัฒนาร่วมกัน

ประชุมปรึกษาหารือพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้

1. เราต้องการให้ผู้เรียนรู้อะไร ?
2. เราจะจัดกิจกรรมหรือใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้อะไร
3. เราจะประเมินความรู้อะไร ประเมินได้อย่างไร ?
3. เราจะทำอะไรเมื่อผู้เรียนเรียนรู้เรื่องนั้นแล้ว ?
- 4.เราจะทำอะไร หากผู้เรียนยังไม่สามารถเรียนรู้เรื่องนั้น ?

4. ปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผน

- **PRE-LESSON MEETING**
- **OBSERVE LESSON**
- **POST-LESSON MEETING**

5. สนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติ

- สนทนา สะท้อนผล บันทึกผลสำเร็จ และสิ่ง
ที่ต้องปรับปรุง รายงานผล

6. ปฏิบัติการรอบใหม่เพื่อปรับจุดอ่อน

Characteristics of professional learning communities

1. Shared values and vision
2. Collective responsibility for pupil's learning
3. Reflective enquiry
4. Collaboration focused on learning
5. Group as well as individual professional learning
6. Openness, networks and partnerships
7. Inclusive membership
8. Mutual trust, respect and support

ปัญหา/จุดอ่อนของโครงการ

- ไม่ยอม/ไม่ยอมรับเปลี่ยนแปลง
- ขาดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม
- ขาดการเน้นประเด็นการเรียนรู้ของผู้เรียน
- อ้างว่าไม่มีเวลา
- มุ่งแต่ฝึกอบรม/ศึกษาดูงานต่างๆไป มากกว่าการปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

รศ.ดร.มนตรี แย้มกสิกร

ศ.ดร.อารี สันหะฉวี

(แปลจาก

อิเอะสุกิ ไชโตะ(EISUKE SAITO , มะสะสึงุ มุราสะ MASATSUGU MURASE,

อะสึชิ สุกุอิและจอห์น ยีโอ ATSUSHI TSUKUI AND JOHN YEO)